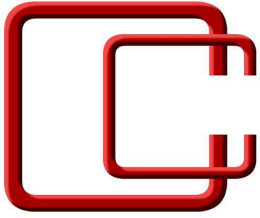

ภาษาไทย

โดย

อ.นันทน์ ยศธสาร

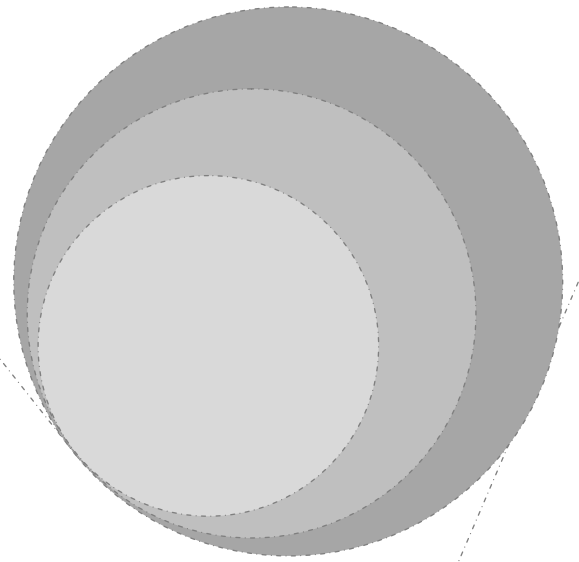

Concentrate

สถาบันพัฒนาวิชาการคอนเซ็นเทรต
Concentrate Academic Development Institute

ConcentrateCenter

ภาษาไทย

สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

สอนโดย อาจารย์นันทน์ ยศธสาร (อ.แจ๊กกี้)

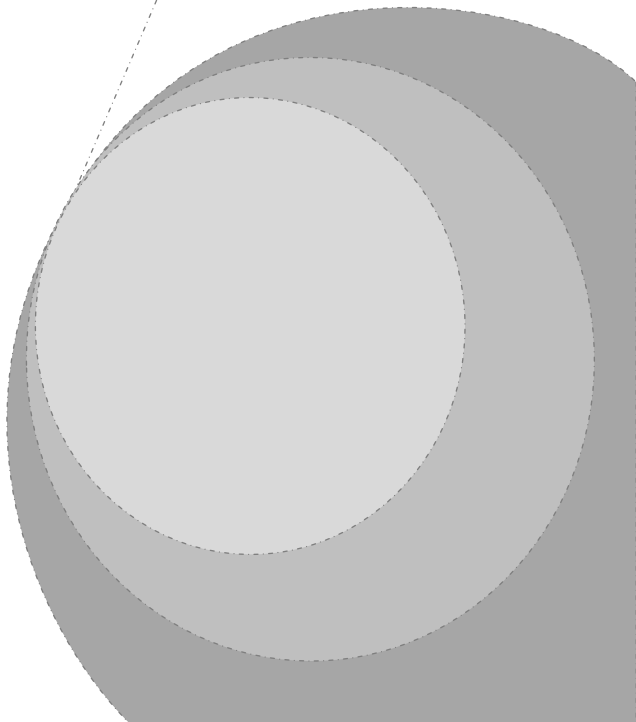
ครูศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยากรรับเชิญโครงการ "Brand's Summer Camp"

วิทยากรอบรมครูโครงการ EDUCA THAILAND 2013

ติวเตอร์ประจำรายการ Class A 30 minutes ช่อง TrueVision 26

วิทยากรรับเชิญวิชาภาษาไทยให้โรงเรียนมัธยมศึกษาหลายแห่งทั่วประเทศ

ระบบเสียงภาษาไทย

ให้นักเรียนทำความเข้าใจก่อนว่า **เสียงและอักษร(รูป)** เป็นคนละอย่างกัน

เสียงในภาษาไทย	{ <table border="0"> <tr> <td>?</td> <td>สระ</td> <td>?</td> </tr> <tr> <td>๓๒ เสียง</td> <td>พยัญชนะ</td> <td>๔๔ รูป</td> </tr> <tr> <td>๕ เสียง</td> <td>วรรณยุกต์</td> <td>๔ รูป</td> </tr> </table>	?	สระ	?	๓๒ เสียง	พยัญชนะ	๔๔ รูป	๕ เสียง	วรรณยุกต์	๔ รูป	อักษรในภาษาไทย
		?	สระ	?							
		๓๒ เสียง	พยัญชนะ	๔๔ รูป							
๕ เสียง	วรรณยุกต์	๔ รูป									

๑. หน่วยเสียง = เล็กสุดในภาษา เป็นส่วนประกอบของพยางค์ แยกออกอีกไม่ได้; **น้อง** ประกอบด้วยหน่วยเสียง ดังนี้ /น/+/ออ/+/ง/+/โท/

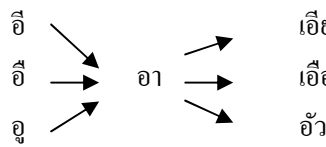
๒. หน่วยเสียงในภาษาไทยมี ๓ ชนิด

= หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

๒.๑ หน่วยเสียงสระ (เสียงแท้) คือ เสียงที่ออกมาจากลำคอโดยตรงไม่ถูกปิดกั้น แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

สระแท้ (เปล่งออกมาเสียงเดียว) อะ-อา, อิ-อี, อี-อี้อ, อุ-อู, เอะ-เอ, เออะ-เออ, โอะ-โอ, แอะ-แอ, เออะ-ออ

สระประสม (สระเดี่ยวสองเสียง)

สระประสมมีเพียง ๓ เสียง เพราะ

.....

.....

.....

****รูป อ่า ไอ โอ เอา ฤ ฎ ฏ ฎ เป็นอักษรแทนพยางค์ ไม่ได้แทนเสียงสระเท่านั้น.....**

ถึงแม้ว่า อ่า ไอ โอ เอา จะใช้แทนรูป อะ ซึ่งเป็นสระเดี่ยวเสียงสั้น อย่างไรก็ตามเมื่อนำรูปเหล่านั้นมาใช้ เราก็ใช้แทนเสียงสั้นบ้าง ยาวบ้าง ; **คล้า ไซ ไบ เชา** แทนเสียงสั้น และ **น้ำ ใต้ ไม้เท้า** แทนเสียงยาว เป็นต้น

ป.ล. รูป อ่า ไอ โอ เอา หากใช้แทนสระเสียงสั้นให้ถือว่ารูปกับเสียงตรงกัน แต่ถ้าใช้รูปเหล่านั้นแทนสระเสียงยาวก็ถือว่ารูปไม่ตรงกับเสียง

๒.๒ หน่วยเสียงพยัญชนะ (เสียงแปร) คือ เสียงที่ออกมาจากลำคอแล้วถูกปิดกั้นมีหน่วยเสียงน้อยกว่ารูปเขียน

หน่วยเสียงพยัญชนะต้น ปรากฏที่ต้นพยางค์ มี ๒ ประเภทคือ ๑. **เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว** มี ๒๑ เสียง ดังนี้

รูปอักษร	สัญลักษณ์สากล	รูปอักษร	สัญลักษณ์สากล	รูปอักษร	สัญลักษณ์สากล
	/k/		/t/		/m/
	/kh/		/th/		/r/
	/ŋ/		/n/		/y/ หรือ /j/
	/c/		/b/		/w/
	/ch/		/p/		/l/
	/s/		/ph/		/h/
	/d/		/f/		/ʔ/

อนึ่ง พยัญชนะต้นเดี่ยวอาจเป็นพยัญชนะ ๒ รูปซ้อนกันได้ ซึ่งได้แก่ อักษรควบไม่แท้และอักษรนำบางชนิดซึ่งจะออกเสียงเป็นเสียงเดียว ดังนี้

อักษรควบไม่แท้ - ควบกับ ร ไม่ออกเสียง ร ; จริง เสรี ไซร์ สร้อย
- รูป ทร ออกเสียง ช ; ทรวด ทรง ทราบ ทราม ทราย ไทร ทรัพย์ อินทรีย์

อักษรนำ ๑. อ นำ ย ออกเสียง /ย/ ; อย่า อยู่อย่าง อยาก

๒. ห นำ อักษรเดี่ยว ออกเสียงพยัญชนะอักษรเดี่ยว ; หวาน /ว/ หเนา /น/ ไหม /ม/

๓. อักษรกลางและอักษรสูง นำอักษรเดี่ยว ออกเสียง ๒ พยางค์ โดยพยางค์แรกออกเสียงประสมสระ อะ พยางค์ที่ ๒ ออกเหมือนมี ห นำ ; อักษรกลางนำอักษรเดี่ยว เช่น ตลาด (ตะหลัด) กนก (กะนุก) จรัส (จะหฺรุด) อักษรสูงนำอักษรเดี่ยว เช่น สว่าง (สะหฺว่าง) ถวาย (ทะหฺวาย) สมาน (สะหฺมาน) แฉง (ทะหฺแงง)

- **เสียงพยัญชนะต้นประสม** อักษรควบกล้ำแท้ ออกเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ๒ เสียงติดกัน ไม่มีเสียงสระคั่น ของไทยแต่เดิมมี ๑๑ เสียง ได้แก่ ก ล ป พ ต (.....) + ร ล ว = (กร-) (กล-) (กว-) (คร-) (คล-) (คว-) (ปร-) (ปล-) (พร-) (พล-) (ตร-) จะมีเสียงควบกล้ำที่ขาดไป ๔ เสียงได้แก่.....

- หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หรือพยัญชนะสะกด

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเรื่องของ “หน่วยเสียง” ส่วนตัวสะกดเป็นเรื่องของการสะกดคำ แต่สามารถเทียบเคียงกันได้ (เสียงและรูปเป็นอย่างละส่วนกันอย่าจำสับสน เช่น กร รูปสะกดด้วย ร แต่เสียงเป็นเสียง น หรือ ไกร ไม่มีรูปสะกด แต่มีเสียง ย เป็นต้น) ในภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะท้ายอยู่ทั้งสิ้น ๘ เสียง ดังนี้ /ก/ /ค/ * /บ/ * /ง/ /น/ /ม/ /ย/ /ว/ /อ/ *

วิธีจำพยัญชนะท้ายว่ารูปใดแทนเสียงใดให้ใช้การเทียบเสียงจากมาตราตัวสะกด ถ้ามาตราเดียวกันเท่ากับเสียงเดียวกัน เช่น มด อารุช บท ยศ ประพาศ ครุฑ วุฒิ ทั้งหมดนี้แทนด้วยเสียงพยัญชนะท้าย (-ด) มาตรา แม่ กด *****บางคำดูเหมือนมีตัวสะกด แต่จริง ๆ คือรูปสระ ไม่ใช่ตัวสะกด เช่น เมีย ล้อ เสือ ชื้อ เตี้ย คำพวกนี้ไม่มีเสียงตัวสะกด
##เสียง อ /?/ สามารถเป็นตัวสะกดได้ต่อเมื่อเป็นพยางค์ในแม่ ก กา ที่มีสระเสียงสั้นทุกตัว เช่น ดิ ดู นะ เพ็ชะ เลอะ จะจะ ชีชะ สมานธิ ฯลฯ

๒.๓ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ (เสียงดนตรี) คือระดับเสียงสูง-ต่ำที่ปรากฏอยู่ในคำแล้วทำให้ความหมายเปลี่ยน (สำคัญมากสำหรับภาษาไทย) ; ป่า ป่า ป้า ป๊า ป๊า, เสือ เสือ เสือ เป็นต้น

อุปกรณ์ในการผันเสียงวรรณยุกต์ประกอบด้วย

- ไตรยางค์ (อักษรสามหมู่ สูง กลาง ต่ำ (ต่ำเดี่ยว ต่ำคู่))
- คำเป็น (พยางค์เป็น) คำตาย (พยางค์ตาย)
- หลักการผันเสียงวรรณยุกต์

สูง ๑๑ =
กลาง ๕ =
ต่ำเดี่ยว ๑๐ =

คำเป็น

คำตาย ประสมสระเสียงสั้นแม่ ก กา หรือ พยางค์ที่มีตัวสะกดในแม่ กก กบ กค (กบฏ) ; กี่ บ่ กระทะ มะระ

ข้อควรจำเกี่ยวกับวรรณยุกต์และการผันอักษร

- วรรณยุกต์แบ่งได้ ๒ ประเภท คือ **วรรณยุกต์ระดับ** (เสียงก่อนข้างคงที่ตลอดพยางค์) *สามัญ เอก ตรี*
วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ (ระดับเสียงเปลี่ยนแปลง) *โท จัตวา*
- พยางค์ไทยทุกพยางค์ต้องมีเสียงวรรณยุกต์แม้ไม่ปรากฏรูป
- รูปวรรณยุกต์ไม่ได้แสดงเสียงวรรณยุกต์เสมอไป เช่น

สัญลักษณ์แสดงระดับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐาน	
สามัญ	— มา กิน ดี ดาว ยาว
เอก	∟ ข่า ไซ โก่ ปี่
โท	∩ เสื่อ ผ้า ป้า
ตรี	∟ ม้า น่อง รัก
จัตวา	∨ หมา สี ฝน

เกี่ยวกับเรื่องเสียง ทั้ง ๓ ลักษณะ (พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์)
ข้อสอบส่วนมากจะถามในลักษณะ เช่น “คำคู่ใดต่างกันเฉพาะเสียง...” “คำคู่ใดเหมือนกันเฉพาะเสียง...” แล้วแต่ว่าจะถามเสียงพยัญชนะ สระหรือวรรณยุกต์

ตัวอย่าง

คำคู่ใดต่างกันเฉพาะเสียงสระเท่านั้น
๑.ทรัพย์-ทราบ ๒.เนิบ-นับ ๓.หมื่น-มาน ๔.โชค-ชัก

ตัวอย่างข้อสอบ ระบบเสียงภาษาไทย

- ข้อใดมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงมากที่สุด
 - ภูเขาสูงแผ่นดินกว้างทางรถ เรยกทัพฝ่ากล้าหาญ
 - ใครขวางฟันฟาดเหล็กกลาญ ล้างผลาญปืนป่วนอควาย
 - ชีวิตอุทิสเพื่อชาติ เราสู้เพื่อราษฎรทั้งหลาย
 - ชาติเสียแล้วต้องไว้ตาย ชาติชายแล้วต้องต่อกร
- ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเดียวมากที่สุด (ไม่นับเสียงซ้ำ)
 - ยินคดีมีเรื่องน้อย โหญ่โจน ก็ดี ๒. ยังบ่งเห็นไป เต็ดด้วน
 - ฟังตอบสอบคำไข กิดโคร์ ครัวญนา ๔. ห่อนตัดสินห้วนห้วน เหตุด้วยเบาความ
- ข้อใดประกอบด้วยคำหรือพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะต้นเดียวทั้งหมด
 - ผูกงูด้วยมนตรา ๒. วิทยาอาคมหมาย ๓. ผูกสารบ่เคลื่อนคลาย ๔. ด้วยเชือกบาศกระสันพัน
- “เขาได้รับคำสอนว่าทำการค้าควรมีกำไรหาไม่ก็เห็น้อยแรงเปล่า” จากความนี้พยัญชนะท้ายเสียงใดมีจำนวนมากที่สุด
 - ./ม/ ๒. /น/ ๓. /ว/ ๔. /ย/
- ข้อความต่อไปนี้มีพยางค์ที่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายก็พยางค์ “มัวแต่พูดว่า ‘จะ จะ’ อยู่ นั่นเองทำไมไม่ลงมือเสียที”
 ๑. ๗ พยางค์ ๒. ๘ พยางค์ ๓. ๙ พยางค์ ๔. ๑๐ พยางค์
- รูปพยัญชนะที่ทำหน้าที่เป็นทั้งตัวสะกดและพยัญชนะต้นในข้อใดที่เป็นเสียงเดียวกัน
 ๑. สัญลักษณ์ ๒. กัลยา ๓. ราชรถ ๔. วิญูติ
- ข้อใดมีเสียงสระสั้นทุกพยางค์
 ๑. น้ำแข็ง น้ำใจ น้ำเชื่อม น้ำมัน ๒. นมข้น นมผง นมกล่อง นมสด
 ๓. นงนุช นางเขาว์ นางคราญ นงลักษณ์ ๔. นพเก้า นพคุณ นพเคราะห์ นพรัตน์
- ข้อใดมีเสียงพยัญชนะสะกดของพยางค์ต้นต่างจากเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ถัดมา
 ๑. ชัยภูมิ ๒. นามรูป ๓. กุลบุตร ๔. คุณภาพ

๘. ข้อใดมีพยัญชนะควบกล้ำที่ตรงกับเสียงในภาษาไทยที่มีมาแต่เดิม

๑. ทรีตเมนต์ ๒. อีคิวเตอร์ ๓. ฟลอร์โชว์ ๔. บรอดเวย์

๙. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันทุกคำ

๑. หนุ่ม หนือ โหน โहन ๒. คว่า ไขว่ คั่ว แขว่น ๓. พลั้ง เพลอ ไพล แผลง ๔. อยาก แหย อยู่ แหน

๑๐. ข้อใดประกอบด้วยสระเดี่ยวทุกคำ

๑. โนนระแพะวังระกะกะ ลัดเลาะลั่นละลานตา
๒. ลังขี้เสียงระเซ็งเซ่ง ฟั่งเสียงแตงก็อึกก็ก๊กก็ก้อง
๓. แสนระกำใจให้ร้อนผ่าว หักอกระร้าวราน
๔. ชิชะทำท่ามาเกาะเกาะ เหมือนหมาแทะกระดูกไก่

๑๑. เสียงพยัญชนะ “ท” ในคำคู่ใดเหมือนกัน

๑. มณฑา จันทาล ๒. บัณฑิต ภูษทล ๓. ทัณฑฆาต มณฑป ๔. มณฑล บัณฑิต

๑๒. ข้อใดไม่มีสระประสม

๑. พิเคราะห์น้ำส้มคำบูรณเกล้า ๒. หอมควันรูปเทียนตรลอบอยู่บอขาย
๓. ตาข่ายแก้วปักกรองเป็นกรวยห้อย ๔. บ้างกอบปรายเบื้อโปรยอยู่ไกรยกราว

๑๓. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบห้าเสียง

๑. ย่อเหลี่ยมเยี่ยมลอยบัลลังก์เลิศ ๒. โอ้เทิดองค์ธาตุทิพย์ไอสุริย์
๓. ลีเทียนศรัทธาส่ง่าทูน ๔. จำรูญจำรัสยอดฉัตรชัย

๑๔. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในข้อความ “สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น”

๑. หากใจมุ่งมั่น ไร่แปรผัน ๒. เด็กเก่งมักชวนชายสร้างสรรค์
๓. รีบเกี่ยวข้าวให้ทันวันเสาร์ ๔. บุคบั่นมุ่งสร้างบ้านชวนฝัน

๑๕. ข้อใดเป็นพยางค์ปิดทุกคำ

๑. คำโบราณเคยกล่าวขานไว้ ๒. หากน้ำตาลเมาวางไกล้มด
๓. เชื้อหรือมดเพียงเมียงมอง ๔. ไม่ยอมลงลิ้มเลียเอย

๑๖. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์เอกมากที่สุด

๑. เซ่งเล่าเหตุการณ์น่าตื่นตื่นพร้อมทำตากลัก
๒. หากสังเกตเดาอบจะพบว่ามึสิ่งผิดปกติดิติดอยู่
๓. กว่าจะมาถึงที่นี้ได้ แรก ๆ เข้าทำทำไม่ยอมมา
๔. น้ำเซียวกรากอย่างนี้ ไม่มีกบอยู่อย่างแน่นอน

๑๗. คำในข้อใดที่พยางค์หน้าออกเสียงสั้นหรือยาวได้โดยความหมายไม่เปลี่ยน

๑. ไต้ถุน น้ำคำ ผู้หญิง ๒. ตระวาง ปันใจ วังหิน ๓. ชั้นรับ มิติ วันนี้ ๔. ไชมัน ตักดิน มะพูด

๑๘. พยางค์ “กะ” ในข้อใดลงเสียงหนัก

๑. เขาเหมือนฟอรวากะเกาะ ๒. ครูกะเกณฑ์ให้นักเรียนทำงาน
๓. เสือตัวนี้กะดำกะด่าง ๔. ปู่กะย่าไปวัดทุกวันพระ

๑๙. “ข้าวเย็นหมด” จะออกเสียงอย่างไร จึงจะสื่อความหมายได้ตรงตามต้องการ

๑. ออกเสียงเน้นหนัก ๒. หยุดจังหวะเสียง หรือ เว้นวรรค
๓. ออกเสียงสั้น – ยาว ๔. ข้อ ๑. และ ๒.

การสร้างคำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีลักษณะคำโดด คำศัพท์พื้นฐานส่วนใหญ่มักมีพยางค์เดียว เช่น พ่อ แม่ แก่ เต่า เขี้ยว ขาว ดำ ฯลฯ
โดยคำเหล่านี้เองที่มีลักษณะของคำที่เรียกว่า “คำมูล”

คำมูล = คำที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัว อาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้

คำมูลพยางค์เดียว ; หมู หมา กา ไก่

คำมูลพยางค์สองพยางค์ ; สะดวก สบาย ขนมห กะทิ กระทะ

คำมูลพยางค์สามพยางค์ ; จะละเมียด มะละกอ จระเข้ จ้าละห้วน จักจี้

คำมูลพยางค์สี่พยางค์ ; โโกโร โโกโส ตะลิตะตาน คะชั้นกะขอ ลูกลี้ลูกลอน

คำมูลพยางค์ห้าพยางค์ ; สำมะเลเทเมา

เงื่อนไขของคำมูลถ้ามีหลายพยางค์ คือ

- แยกคำแล้วแต่ละพยางค์ไม่มีความหมาย ;

- บางพยางค์มีความหมาย ;

- แต่ละพยางค์มีความหมายก็จริงแต่ความหมายรวมไม่ได้เกี่ยวข้องกับความหมายเดิมเลย

; มะละกอ ---> มะ=คำกร่อนมาจาก “หมาก”, ละ= แยก, กอ=กลุ่มต้นไม้

กระถาง ---> กระ=เต่ากระ ตกกระ, ถาง=ทำให้เตียน

นารี ---> นา = ที่นา, รี= เรียว ไม่กลม

จะสังเกตได้ว่า คำว่า มะละกอ กระถาง หรือนารี เมื่อแยกพยางค์ออกมาแล้วความหมายของแต่ละพยางค์ไม่ได้เกี่ยวกับความหมายที่เป็นอยู่เลย ไม่ได้เกิดจากการนำคำว่า มะ+ละ+กอ แต่แค่บังเอิญมีเสียงเดียวกันเท่านั้น

คำประสม = คำที่มีความหมายต่างกัน ๒ คำมารวมกันแล้วเกิดความหมายใหม่ แต่ละคำต้องมีคำความหมายเดิมอยู่จะต่างกับคำมูล ๒ พยางค์ขึ้นไปดังนี้

ความแตกต่างระหว่างคำประสมและคำมูล ๒ พยางค์ขึ้นไป คือ

คำประสม เมื่อ - แยกคำแล้ว แต่ละคำมีความหมายในตัวเอง ; เตา วัสดุ,

- คำที่แยกออกมามีคำความหมายอยู่ในความหมายใหม่ อย่าง เตา วัสดุ ก็คือเครื่องใช้ที่ให้ความร้อนได้คล้าย เตา นำไปใช้รดผ้าให้เรียบ ซึ่งก็จะสังเกตได้ว่าแต่ละคำในความหมายเดิมเมื่อประกอบกันเป็นคำใหม่แล้วก็ยังมีคำความหมายอยู่ด้วย (ในส่วนของความหมาย คำประสมจะมีทั้งที่เป็นความหมายนัยตรง เช่น น้ำกะทิ และความหมายเปรียบเทียบ เช่น เส้นสาย ถือหาง แมวมอง)

คำว่า “ช่าง ชวน นึก หมอ การ ความ เครื่อง ของ ที่ น่า” ประกอบกับคำอื่นจะเกิดความหมายใหม่ เป็นคำประสม เช่น
(การ ความ ที่นำหน้าคำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เพื่อเปลี่ยนให้เป็นคำนาม ไม่จัดว่าเป็นคำประสมเพราะไม่เกิดความหมายใหม่)

โครงสร้างคำประสม = ให้พิจารณาจากชนิดของคำที่นำมาสร้าง เช่น รถไฟ (คำนาม+คำนาม), ใจแตก (คำนาม+คำกริยา), ปากแข็ง (คำนาม+คำวิเศษณ์), เครื่องซักผ้า (คำนาม+คำกริยา+คำนาม)

คำซ้อน = การนำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ตรงข้ามกัน มาวางซ้อนกัน ทำให้เกิดความหมายใหม่หรือใกล้เคียงกับความหมายเดิม

จุดประสงค์การสร้างคำซ้อนเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน ดังนี้

- แยกคำที่มีเสียงพ้องกัน ข้าทาส ข้าพิน ราคาแพงวด
- เสริมความหมายคำ เล็กน้อย นุ่มนึ่ม ขัดข้อง ขัดขืน อ่อนโยน อ่อนน้อม
- อธิบายคำภาษาถิ่น/ต่างประเทศ พัดวี เสือสาด กูตผี แสวงหา ทรัพย์สิน

คำซ้ำ = การนำคำมูลที่มีรูปเสียง ความหมาย หน้าที่เหมือนกันมาซ้ำกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อบอกลักษณะ บอกพหูพจน์ เพิ่มจำนวน บอกความถี่ (ความต่อเนื่อง) ไม่เจาะจง อ่อนลง เน้นย้ำ เปลี่ยนความหมาย มีลักษณะ ดังนี้

- คำซ้ำที่ใช้ไม่ขมกแทน เด็กรๆ เล็กรๆ น้อยๆ เพื่อนๆ เกินๆ ซ้ำๆ เร็วๆ สายๆ บ่ายๆ เย็นๆ คำๆ
- คำซ้ำที่เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ เร็วเร็ว เด็กรๆ เตี้ยเตี้ย แดงแดง ข้าขาว เก้าเก้า
- คำซ้ำที่มาจากคำซ้อน ซ้ำๆ ซิกๆ หลบๆ ซ่อนๆ ผิดๆ ถูกๆ
- ซ้ำอักษรหรือเสียง หน้าพยางค์หน้า ระเรื้อย ขะเข็ม ละฉาด ะวับ ระริก ะริน

นอกจากการสร้างคำด้วยวิธีประสม ซ้อน ซ้ำ แล้ว คนไทยเราก็นิยมนำภาษาอื่นเข้ามาใช้ด้วยเช่นเดียวกัน กล่าวคือคนไทยมีการยืมคำต่างประเทศมาใช้นั่นเอง ดังนั้น การที่ชาติไทยรับารายภาษาก็จึงไม่ใช่เรื่องแปลก อีกทั้งนอกจากคำยืมต่างประเทศแล้ว คนไทยยังมีการสร้างคำโดยใช้การสมาสคำ คือ การยืมคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตมาประกอบกันโดยให้คำที่มีความหมายหลัก วางอยู่ส่วนท้ายคำ เช่น ราชการ (งานของพระราชา) หรือ สุขโขทัย (การเกิดแห่งความสุข)

ตัวอย่างข้อสอบเรื่องการสร้างคำ

๑. ข้อใดเป็นคำมูลทุกคำ

๑. อลหม่าน กระจาด ตะกั่ว	๒. โกรโรโกโส ขรุขระ แจ่มใส
๓. ทะเล เข็มขัด ลำควน	๔. กลางวัน คุ่มือ ปราบ

๒. ข้อใดเป็นคำมูลทุกคำ

๑. กระท้อน สะพานแขวน อุโมงค์	๒. รุ่งรัง รุ่งเรือง รุ่งโรจน์
๓. ทะเลสาบ กรุงเทพ เมืองหลวง	๔. สัมมะเลเทเมา คุลิคุจ จองทอง

๓. ทุกคำในข้อใดที่มีโครงสร้างเหมือนกับคำว่า “ห้องเก็บของ”

๑. คนกวาดถนน แมวนอนหวด ค่ายกักกัน	๒. เก้าอี้รับแขก รถดับเพลิง ตู้แลกเงิน
๓. ช่างทาสี คนทรงเจ้า ยาเสพติด	๔. คนเดินตลาด แมวเก้าชีวิต สนามเด็กเล่น

๔. ข้อใดเป็นคำประสมที่เกิดจากคำกริยากับคำกริยาแล้วใช้เป็นคำนาม

๑. กล้วยไม้ บังสุรัส	๒. ตกแต่ง ไล่ร้าย	๓. เข้มสรวล ล้วงลับ	๔. ห่อหมก กันชน
-------------------------	----------------------	------------------------	--------------------

๕. ข้อใดเป็นคำประสมทุกคำ

๑. รถไฟ รถถัง รถรา รถด่วน	๒. น้ำพริก น้ำปลา น้ำเกลือ น้ำลง
๓. ไม้คาน ไม้ฝู ไม้เรียว ไม้เท้า	๔. แม่ยก แม่ซื้อ แม่เบี้ย แม่นม

๖. ข้อใดเป็นคำซ้อนทุกคำ

๑. ขัดเถลา ขัดสน ขัดข้อง ขัดถู ขัดขืน	๒. ตกต่ำ ตกหล่น ตกทอด ตกยาก ตกฟาก
๓. ก่อสร้าง ก่อตั้ง ก่อเกิด ก่อถวน ก่อหวอด	๔. แก้วใจ แก้วแก้ว แก้วตัว แก้วต่าง แก้วฟ้า

๗. ข้อใดมีคำซ้ำที่ใช้เป็นคำเดียวไม่ได้

๑. กำลังเดิน ๆ อยู่ฝนก็ตก

๒. เรื่องนี้เกิดขึ้นจริง ๆ เชื่อเถอะ

๓. นักมวยฝ่ายแดงทำหน้าง ๆ เมื่อถูกจับได้

๔. เปิดพัดลมเบา ๆ เดี่ยวจะเป็นหวัด

๘. คำใดต้องใช้เป็นคำซ้ำเท่านั้น

๑. งก ๆ เงิน ๆ

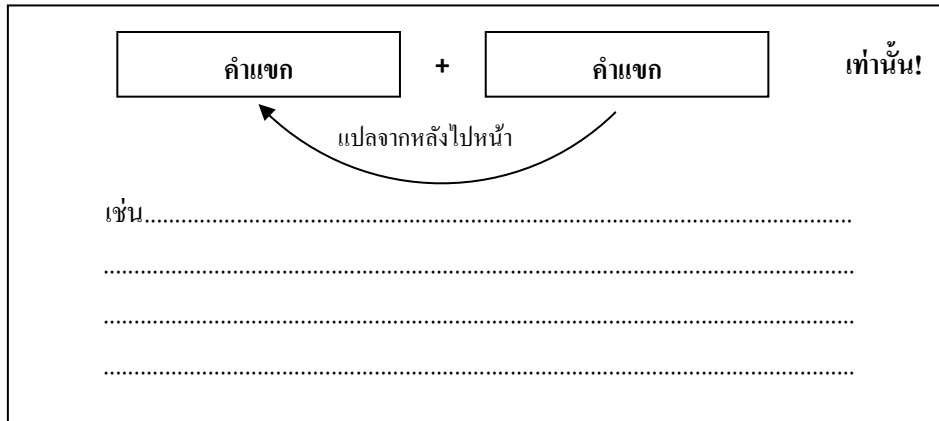
๒. ชั่ว ๆ ดี ๆ

๓. ช่าง ๆ กู ๆ

๔. หลบ ๆ ซ่อน ๆ

คำสมาส

เป็นการสร้างคำใหม่ด้วยการประสมคำ/นำคำมารวมกันตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป ซึ่งคำที่ใช้จะต้องเป็นคำที่มาจากภาษาบาลีหรือสันสกฤต แล้วเกิดเป็นคำที่มีความหมายใหม่ โดยการแปลความหมายของคำนั้นต้องเป็นการแปลความจากหลังไปหน้า

คำสมาส เมื่อแบ่งตามลักษณะการสร้างคำ สามารถแบ่งได้ ๒ ประเภท ประกอบด้วย

๑. คำสมาสแบบสมาส คือ

- การนำคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต มาประสมกัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ **ยกเว้นรูป - ะ หากมีให้ตัดรูปทิ้งแต่คงเสียงไว้ เช่น ศิลปะ+วิทยา ---> ศิลปวิทยา _____
- การอ่านคำ ต้องอ่านให้มีเสียงสระเชื่อมติดกันตามรูป เช่น ภูมิศาสตร์ (พู-มิ-สาด) ราชการ (ราช-ชะ-กาน)
- ระหว่างคำสมาสจะไม่ใช้เครื่องหมายทัณฑฆาต เช่น มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์ _____
- คำว่า “วร” (วะระ, วอระ) เมื่อนำมาใช้สมาส สำหรับภาษาไทยจะแผลงเป็น “พระ” แล้วนำมาประกอบกับคำบาลี สันสกฤต อื่นๆ เช่น วรพัตร์ วรเนตร ---> พระพัตร์ พระเนตร **แต่ให้ระวัง การใช้ “พระ” ประกอบกับคำที่ไม่ใช่บาลี สันสกฤต จะกลายเป็นคำประสมทั่วไป เช่น พระแก้ว (แก้ว คำจีน) พระเมรุมาศ (เมรุ คำบาลี แต่ มาศ เป็นคำเขมร) นอกจากนี้ เช่น ราชดำริ เคมภัณฑ์

.....
.....
..... เป็นต้น

ตรีศตรอง ลองทำ

ทิวากร ทิวา (วัน) + กร (ผู้กระทำ) = พระอาทิตย์

เอกภาพ

นิสาชล

ราชการ

สิทธิบัตร

วัฒนธรรม

วิทยาการ
 อารยธรรม

สุนทรียภาพ
 อุทกภัย

๒. คำสมาสแบบสนธิหรือกลมกลืนเสียง คือ

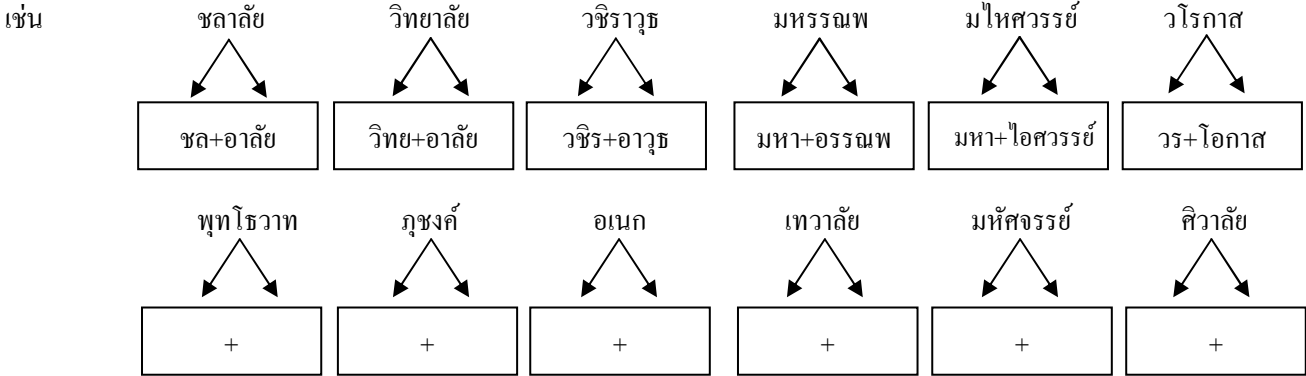
- การนำคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต มาเชื่อมกันอย่างมีระบบ เกิดการกลมกลืนเสียงและมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ เช่น

สุขาภิบาล (+) ราโชบาย (+) ภูมินทร์ (+)

มี ๓ ลักษณะคือ **สระสนธิ พยัญชนะสนธิ และนิคหิตสนธิ**

๒.๑ สระสนธิ

-การนำคำที่ลงท้ายด้วยสระมาประสมกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ (อะ อา อี อี อุ อู โอ)
 -เมื่อสนธิกันแล้วสระที่มาประสมกันจะเปลี่ยนรูปไป

๒.๒ พยัญชนะสนธิ

-การนำคำบาลี สันสกฤต ที่ลงท้ายด้วย พยัญชนะ มาประสมกับคำบาลี สันสกฤตที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ เช่น

[มนัส + มัย = มโนมัย] คำว่า มนัส ลงท้ายด้วยตัว **ส** ส่วนคำว่า มัย ขึ้นต้นด้วยตัว **ม** นำ **ส** และ **ม** มาเชื่อมกันอย่างมีระบบ ซึ่งต่างกับ **สระสนธิ** คือ การสนธิสระ **ตัวท้ายคำแรกลงด้วยสระ** และ **ตัวแรกคำที่ขึ้น- ด้วยสระ** เช่น [วิทย (ะ) + (อา)ลย์ = วิทาลัย] คำว่า วิทย ลงท้ายด้วยเสียงสระ อะ ส่วนคำว่า อาลย์ ขึ้นต้นด้วยเสียงสระ อา มีหลักการดังนี้

๒.๒.๑ คำที่ลงท้ายด้วย ส สนธิกับพยัญชนะให้เปลี่ยนเป็น โ- แล้วนำไปวางไว้กับพยัญชนะก่อนหน้า

-มนัส (ใจ) + มัย (ล้วนแล้วไปด้วย)	= มโนมัย (สำเร็จด้วยใจ)	-มนัส + คติ	=.....
-มนัส + ธรรม	=.....	-มนัส + กรรม	=.....
-รหัส + ฐาน	=.....	-คริสต์ + เฐฐ์	=.....
-สรัส + ข	=.....	-มนัส + ภาพ	=.....

๒.๒.๒ หน่วยคำเติมหน้า (Prefix) ทุส/นิส สนธิกับพยัญชนะให้เปลี่ยน ส เป็น ร

-ตุส + ชน	= ทูร + ชน	= ทูรชน	-ตุส + พิช	=.....
-ตุส + ราช	=.....		-ตุส + ยุค	=.....
-ตุส + กัณดาร	=.....		-ตุส + ยศ	=.....
-นิส + ทุกข์	= นิส + ทุกข์	= นิสทุกข์	-นิส + ภัย	=.....
-นิส + โทษ	=.....		-นิส + เทศ	=.....
-นิส + อาศ	=.....		-นิส + นัย	=.....

๒.๓ นิกหิตสนธิ

-การนำคำบาลี สันสกฤตมาสนธิกับนิกหิต (°) (ในภาษาบาลีเรียก “นิกหิต” ส่วนภาษาสันสกฤตเรียก “นฤคหิต”) มีหลัก ดังนี้

๒.๓.๑ นิกหิตสนธิกับสระ ให้เปลี่ยนนิกหิตเป็น ม แล้วจึงนำไปสนธิกัน เช่น

-สั + อุทัย = สม + อุทัย = สมุทัย -สั + อาทาน =
-สั + อากม = -สั + อาปติ =

๒.๓.๒ นิกหิตสนธิกับพยัญชนะวรรค ให้เปลี่ยนนิกหิตเป็นพยัญชนะท้ายวรรค ของพยัญชนะแรกคำท้ายที่นำมาสนธิ เช่น

-สั + กร = สั + กร = สักร -สั + เกต =
-สั + ขาร = -สั + คม =

๒.๓.๓ นิกหิตสนธิกับเศษวรรค ให้เปลี่ยนนิกหิตเป็น ง ก่อนสนธิ เช่น

-สั + โยค = สั + โยค = สัโยค -สั + หรณ =
-สั + वास = -สั + หาร =

ตัวอย่างข้อสอบเรื่องคำสมาส

๑.การสร้างคำในข้อใดมีลักษณะต่างจากข้ออื่น

๑. อุทกภัย คณิตศาสตร์ มนุษยชาติ ๒. กาลเทศะ ชุรกิจ แพทยศาสตร์

๓. อุณหภูมิ เทพนคร ประวัติศาสตร์ ๔. ภัตตาคาร อรุโณทัย วชิรวาสุ

๒.คำในข้อใดมีการสนธิทุกคำ

๑. อธิปติ คุญูปการ ราชทินนาม ๒. ราชูปโภค รัตติกาล อักโขภาส

๓. โภโคศวรรษย์ อภิบาล มหรรณพ ๔. รัตนวาม มหัทศวรรษย์ ประมินทร์

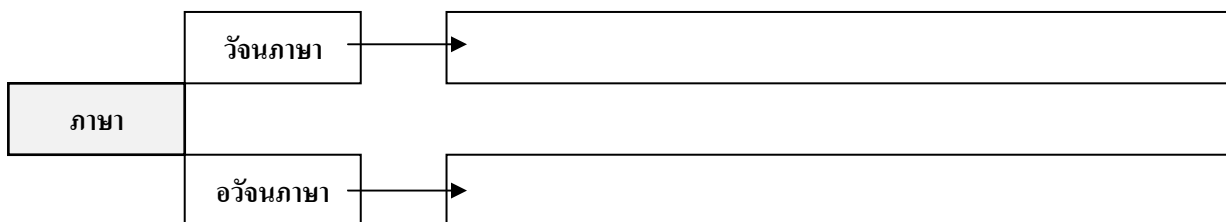
๓.ข้อใดมีลักษณะเหมือนคำว่า “ราโชวาท”

๑. วัฒนธรรม พลศึกษา การกิจ ๒. ชุรการ พุทธคุณ อักษรศาสตร์

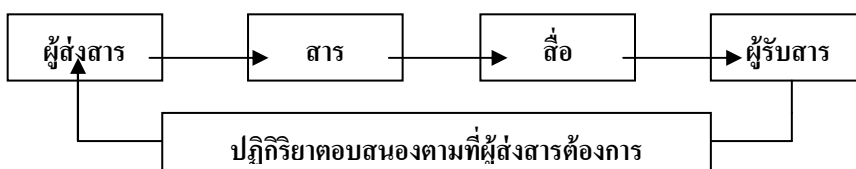
๓. ฌนาลัย มโหฬาร สุโขทัย ๔. ครุภัณฑ์ สุนทรทาน ราชเทวี

การใช้ภาษาในการสื่อสาร

การสื่อสาร หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ในการติดต่อกันระหว่างมนุษย์ (ไม่เกี่ยวกับสัตว์ เช่น มนุษย์เรียกสุนัขมาเอาอาหาร อย่างนี้ไม่ถือว่าเป็นการสื่อสาร) โดยการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความคิดเห็นให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลรับรู้ โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร

องค์ประกอบของการสื่อสาร

ทั้งนี้อุปสรรคของการสื่อสาร สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกกระบวนการ ตั้งแต่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ กระทั่งผู้รับสาร เช่น วิทยาการจากต่างประเทศไปบรรยายเรื่องโลกร้อนให้กับนักเรียนไทยที่อยู่ในชนบท อาจทำให้เกิดปัญหาเช่น สื่อสารไม่เข้าใจเพราะใช้คนละภาษา สารที่ส่งอาจมีความซับซ้อนเกินไปเพราะห่างไกลจากประสบการณ์ผู้รับสาร และการที่ไปชนบทอาจไม่มีเครื่องขยายเสียงที่ดีพอ เป็นต้น

การรับสารด้วยการฟัง

คือการรับรู้ผ่านเสียงที่ได้ยิน ใช้วิธีรับสารทางหูแล้วเกิดการแปลความหมายซึ่งจะสัมพันธ์กับกระบวนการคิด

-การฟัง ≠ การได้ยิน เพราะเมื่อได้ยินเสียงแล้วจะต้องแปลความหมายแต่การได้ยินเป็นเพียงการรับรู้คลื่นเสียงเท่านั้น-

การส่งสารด้วยการพูด

คือ การส่งสารด้วยการเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำ ซึ่งการพูดนี้เป็นทักษะการส่งสารที่สำคัญ ถ้าต้องการพูดให้มีประสิทธิภาพ ผู้พูดจะต้องมีความรู้ มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รู้จักวิเคราะห์ผู้ฟัง วิเคราะห์โอกาสที่จะพูด สามารถรวบรวมเนื้อหาที่จะพูดได้ชัดเจน สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในการสนทนา และที่สำคัญก็ต้องมีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ

-หลักง่าย ๆ นึกถึงใจเขาใจเรา จะพูดอะไรให้รักษามารยาทไว้ก่อน-

การรับสารด้วยการอ่าน

คือ การรับรับสารในรูปของตัวอักษร โดยใช้วิธีรับสารทางตา (จักษุภาษา) มาแปลเป็นความรู้ ความเข้าใจของผู้อ่าน ผ่านการคิด ประสพการณ์และความเชื่อของคน

การส่งสารด้วยการอ่าน คือ การอ่านให้ผู้อื่นฟัง ซึ่งจะต้องทำให้ผู้ฟังได้รับสารครบถ้วน

- ๑.ต้องทำความเข้าใจบทที่อ่าน เพื่อจะได้ปรับเสียงหรือกิริยาอาการให้สอดคล้องกับบทอ่านและอ่านได้ไม่ติดขัด
- ๒.ใช้เสียงให้มีประสิทธิภาพ โดยต้องคำนึงถึงจังหวะ ความดัง ระดับเสียง คุณภาพของเสียง

การส่งสารด้วยการเขียน คือ การแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสารออกไป เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจ ทราบความรู้ ความคิด เหล่านั้น

การเขียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่เขียน มีจุดประสงค์ที่ชัดเจน รู้จักเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหา ใช้ภาษาที่สละสลวยถูกต้อง

กระบวนการเขียนที่ดี ผู้เขียนจะต้องเลือกใช้คำที่สื่อความหมายได้ดี เหมาะแก่ระดับผู้อ่าน และรูปแบบการ-เขียน เขียนด้วยประโยคที่สมบูรณ์ ตรวจสอบการสะกดและการวรรคตอนให้ถูกต้อง เนื้อความแต่ละตอนสัมพันธ์กัน ไม่วกวน และที่สำคัญคือต้องมีลำดับความคิดที่ดี พร้อมทั้งจบเรื่องให้น่าประทับใจ

เรียงความ ต้องมีองค์ประกอบที่ครบถ้วน คือ

ซึ่งการเขียนเรียงความนั้น เพื่อให้เรียงความมีเอกภาพ ควรทำโครงเรื่องก่อน จะช่วยให้เราสามารถจัดระเบียบความคิดและแบ่งย่อหน้าได้ถูกต้อง

วิธีเขียนความลงท้ายเรียงความ

- สรุปความทั้งหมดให้ได้สาระชัดเจน
- หลีกเลี่ยงส่วนสำคัญที่สุดมากล่าวซ้ำ
- เลือกใช้สุภาษิต คำคม ทิ้งท้าย
- ฝากข้อคิดแก่ผู้อ่าน หรือนำไปปฏิบัติ
- ทิ้งคำถามไว้ให้ผู้อ่านใคร่ครวญด้วยตนเอง

ตัวอย่างข้อสอบเรื่องการสื่อสาร

๑. คำพูดในข้อใดเหมาะสมที่สุดเมื่อไปเยี่ยมผู้ป่วย
- ๑. คุณป้าต้องพยายามกินมาก ๆ จะได้หายเร็ว ๆ นะคะ
 - ๒. คุณป้าแข็งแรงขึ้นมากอีก ๒-๓ วันคงกลับบ้านได้
 - ๓. หมอจะผ่าตัดหรือคะ คุณป้าคงแย่มาก ๆ อยู่ด้วย
 - ๔. หนูว่าคุณป้ายังไม่ดีขึ้น แต่ไม่ต้องตกใจจะปรึกษาหมอดูคะ

๒. ข้อใดเป็นประกาศที่ดีที่สุด

๑. “ลำตัดแม่ประยูร”พบท่านแน่นอน ๒ เม.ย.นี้ เวลาทุ่มตรง ที่หอประชุมโรงเรียน
๒. ชุมนุมการแสดงขอเชิญชม “ลำตัดแม่ประยูร” จันทร์ที่ ๒ เม.ย.นี้ เวลา ๑๕.๐๐ น. เป็นต้นไป
๓. ชุมนุมการแสดงขอเชิญชม “ลำตัดแม่ประยูร” วันจันทร์ที่ ๒ เม.ย. ๒๕๕๒ เวลา ๑๕.๐๐ -๒๑.๐๐ น.
ณ หอประชุมโรงเรียน
๔. จันทร์ที่ ๒ เม.ย. นี้อย่าพลาดชม “ลำตัดแม่ประยูร” ที่หอประชุมโรงเรียน รายได้สนับสนุนกิจกรรมชุมนุมการแสดง

๓. ข้อใดเป็นการส่งสารด้วยอวัจนภาษา

๑. เขายิ้มด้วยความพอใจเมื่อได้รับคำชม
๒. พ้ออ่านนวนิยายจบน้ำตาของเธอก็ไหลริน
๓. เมื่อครูจ้องหน้า นักเรียนทั้งชั้นต่างก็เงิบ
๔. เธอหัวเราะทั้งน้ำตาเมื่อ ได้ฟังเพลงที่เขาร้องปลอบใจ

๔. ข้อใดใช้ภาษาพูดได้เหมาะสม

๑. ขอโทษนะคะ คนใช้ชื่ออะไรพูดดีๆ หน่อย แล้วป่วยเป็นอะไร
๒. ขอโทษค่ะ กรุณาทวนชื่อคนใช้อีกครั้งนะคะ ฟังไม่ค่อยชัด แล้วป่วยเป็นอะไรคะ
๓. ขอโทษค่ะ ขอให้พูดดีๆ ขึ้นอีก คนใช้ชื่ออะไรกันแน่ และเป็นโรคอะไรคะ
๔. ขอโทษนะคะ กรุณาพูดดังกว่านี้มิได้หรือ จะได้ฟังชัดๆ และป่วยเป็นโรคอะไรคะ

๕. ข้อใดใช้ภาษาสื่อสารที่เน้นความหมายเรื่องเวลามากที่สุด

๑. ที่สนามหลวงตามปกติตอนเย็นๆ มีคนเล่นว่ากันมาก
๒. ตอนเย็นๆ ที่สนามหลวงตามปกติมีคนเล่นว่ากันมาก
๓. ตามปกติมีคนเล่นว่ากันมากตอนเย็นๆ ที่สนามหลวง
๔. มีคนเล่นว่ากันมากที่สนามหลวงตามปกติตอนเย็นๆ

๖. คุณพินิจในการฟังตรงกับข้อใด

๑. ความสามารถจับใจความได้ครบถ้วน
๒. การใช้ปัญญาพิจารณาด้วยความไม่เอนเอียง ไม่มีอคติ
๓. สามารถจับใจความสำคัญได้
๔. สามารถเรียงลำดับใจความได้อย่างถูกต้อง

๗. การใช้ภาษาในการเขียนจดหมายข้อใด ที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกอุ่นใจในกรณีแจ้งเหตุร้าย

๑. พี่แก้วประสบอุบัติเหตุ อาการหนัก แต่ตอนนี้ปลอดภัยแล้ว
๒. พี่แก้วสวมหมวกกันน็อคทุกครั้งจึงไม่เป็นอะไรมาก คุณหมอแนะนำว่าควรเข้าเฝือก
๓. คุณลุงคุณป้ารีบมาเยี่ยมพี่แก้วด่วน มาเมื่อไหร่บอกด้วย หลานจะไปรับ
๔. พี่แก้วขับรถชนต้นไม้ ตอนนี้อยู่โรงพยาบาล คุณลุงคุณป้ากรุณามากรุงเทพฯเร็วที่สุด

๘. ข้อใดใช้เป็นโครงเรื่อง “สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของเรา” ไม่ได้

๑. อาณาเขตของโรงเรียน
๒. การปรับปรุงน้ำและรั้วของโรงเรียน
๓. การรักษาริเวณหลังโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น
๔. การย้ายโรงเรียนไปยังที่ที่เหมาะสม

๙. ข้อใดเป็นหัวข้อเรียงความที่มีขอบเขตกระชับ

๑. กล้วย
๒. แม่น้ำ
๓. มิตรแท้
๔. ประเทศไทย

๑๐. ข้อความใดน่าจะเป็นส่วนสรุปของเรียงความเรื่อง “เวลาเป็นของมีค่า”

๑. เวลา คือ คณะละครสัตว์ มันเก็บข้าวของและย้ายไปที่อื่นเสมอ
๒. กาลย่อมล่วงไป ราตรีย่อมผ่านไป วันและวัยย่อมล่วงลับดับไป ผู้เห็นภัยแห่งมรณะพึงทำบุญอันจะนำความสุขมาให้
๓. บ่อยครั้งที่ท่านไม่มีเวลาสำหรับมิตร แต่ให้เวลาทั้งหมดที่มีแก่ศัตรู จึงเปลี่ยนพฤติกรรมของท่านเสียแต่วันนี้
๔. จงใช้วันนี้ให้ดีที่สุด เพราะพรุ่งนี้เป็นเพียงคำสัญญาบนเศษกระดาษ เมื่อวานเป็นเพียงเชือกที่ยกเลิก
แต่วันนี้คือเงินสดในมือ

ภาษาเพื่อพัฒนาการคิด

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มนุษย์ใช้แสดงผลและพัฒนาสมรรถภาพในการใช้เหตุผลของตน เพราะในกระบวนการใช้เหตุผลจะมีขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน มนุษย์จึงควรต้องมีความเข้าใจในวิทยาการที่สำคัญที่เรียกว่า “ตรรกวิทยา”

การแสดงทรรศนะ

การคิด คือ การทำงานของจิตใจหรือสมองในขณะที่พยายามหาคำตอบให้บางสิ่ง

ความคิด คือ ผลของการคิด

โดยทั้ง ๒ กระบวนการข้างต้น สรุปได้ว่า

ภาษาเป็นเครื่องมือของการคิด และ เป็นเครื่องแสดงความคิด ซึ่งการแสดงความคิดนี้คือการแสดงทรรศนะ

วิธีคิด มี ๓ วิธี ดังนี้

๑. **คิดวิเคราะห์** แยกสิ่งที่เราต้องการพิจารณาเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เข้าใจ เช่น น้ำท่วมชอย เกิดจาก ฝนตกหนัก ท่อตัน ไม่มีเครื่องสูบน้ำ

๒. **คิดสังเคราะห์** รวบรวมองค์ประกอบต่างๆ ด้วยกัน แล้วสร้างสิ่งใหม่เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป เช่น น้ำท่วมเพราะท่อตันก็หาวิธีขุดลอกท่อ ไม่มีเครื่องสูบน้ำก็จัดหาวิธีมีเครื่องสูบน้ำให้ได้

๓. **คิดประเมินค่า** ใช้ดุลยพินิจตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้นๆ ว่าดีหรือเลว เพื่อนำสิ่งที่ประเมินแล้วว่าดี มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น วิธีขุดลอกท่อที่ดีที่สุดคือการร่วมมือกันของคนในชอย วิธีได้เครื่องสูบน้ำที่เร็วที่สุดคือรวมเงินคนในชอยซื้อ

ด้วยเหตุนี้ การคิดและความคิด มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง เราควรมองภาพให้ออกกว่า ถ้าใครมีความสามารถทาง ภาษาสูง คนนั้นก็จะมีความสามารถทางการคิดสูงด้วย เพราะอย่าลืมว่า ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิด และเป็นเครื่องถ่ายทอดความคิด ถ้าเรียบเรียงไม่ดีก็ถ่ายทอดไม่รู้เรื่อง

ทรรศนะ คือ ความคิดเห็น \neq ข้อเท็จจริง การแสดงทรรศนะก็คือการแสดงความคิดเห็นออกมา

มีค่าบางชี้ว่า เช่น น่าจะ คงจะ อาจจะ ควรจะ (ไม่ ๑๐๐%) มี ๓ ประเภท

๑. **เกี่ยวกับข้อเท็จจริง** (สัมพันธ์กับวิธีคิดวิเคราะห์)

-เป็นการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ"ความจริงที่เกิดขึ้น"ว่าจริง ๆ เป็นอย่างไร

เช่น ในกระบวนการคิดวิเคราะห์ เราทราบแล้วว่าน้ำท่วมเพราะอะไร เราก็แสดงความคิดเห็นออกมาว่าเพราะฝนตกหนัก ท่อตัน ไม่มีเครื่องสูบน้ำ (จะสังเกตว่าเพื่อบอกให้คนอื่นเข้าใจเลย ๆ)

๒. **เกี่ยวกับนโยบาย** (สัมพันธ์กับวิธีคิดสังเคราะห์)

-เป็นการออกความเห็นเพื่อเป็นคำแนะนำ เสนอให้ทำ

เช่น เมื่อวิเคราะห์ปัญหาหน้าท่วมชอยแล้ว จึงเสนอให้กรรมการหมู่บ้านทำหนังสือไปยังเขตพื้นที่ เพื่อขอคนขุดลอกท่อและเครื่องสูบน้ำ

๓. **เกี่ยวกับคุณค่า** (สัมพันธ์กับวิธีคิดประเมินค่า)

-เราใช้วิธีคิดประเมินค่าตัดสินสิ่งหนึ่งๆ แล้วก็ถ่ายทอดความคิดเห็นออกมา ก็จะเป็นการแสดงทรรศนะเกี่ยวกับคุณค่า

ซึ่งจะมีลักษณะเป็นการตัดสินโดยการประเมิน

วิธีคิด+ประเภทการแสดงทรรศนะ			ลักษณะทรรศนะ
๑. วิเคราะห์	+	เกี่ยวกับข้อเท็จจริง	๑. ข้อสันนิษฐานและการคาดการณ์
๒. สังเคราะห์	+	เกี่ยวกับนโยบาย	๒. ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ
๓. ประเมินค่า	+	เกี่ยวกับคุณค่า	๓. ข้อตัดสิน วินิจฉัย ว่าสิ่งใดดีหรือเลว

ภาษากับการแสดงทรรศนะ		
ใช้คำกริยาหรือกลุ่มคำกริยา	ใช้คำหรือกลุ่มคำ	ใช้กลุ่มคำขยาย
ผมคิดว่า ดิฉันเห็นว่า เราเข้าใจว่า ที่ประชุมมีมติว่า ผมขอเสนอว่า ข้าพเจ้าขอสรุปว่า	คง(จะ) อาจ(จะ) ควร(จะ) น่า(จะ) สมควร(จะ) พึง(จะ) มัก(จะ)	อย่างไม่ต้องสงสัย เป็นไปได้ยาก อย่างเต็มความสามารถ แน่นอน

ความหมายของ “เหตุผล”

- เหตุ** คือ สิ่งที่เป็นต้นกำเนิด หรือทำให้เกิดสิ่งอื่นตามมา โดยจะเกิดจากปรากฏการณ์ หรือการกระทำ ซึ่งอาจเรียกว่า “สาเหตุ” หรือ “มูลเหตุ” ก็ได้
- ผล** คือ สิ่งที่เกิดตามมาจากเหตุ โดยผลของเหตุอย่างหนึ่ง อาจกลายเป็น เหตุของผลอีกอย่างหนึ่งต่อเนื่องไป ซึ่งอาจเรียก “ผล” ว่า “ผลลัพธ์” ก็ได้

เหตุผล คือ *ความคิดหลัก* (กฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริง ข้อมูล) **ใช้สนับสนุน** *ข้อสรุป* (ข้อสังเกต ข้อคิด ข้อตัดสินใจ ข้อวินิจฉัย ข้อยุติ)

เนื่องจากเราใช้เหตุผลสนับสนุนข้อสรุป เราอาจเรียกว่าเหตุผลว่า “*ข้อสนับสนุน*” ก็ได้ บางกรณีส่วนที่เป็นเหตุผล อาจเป็น “สมมติฐาน” หรือ หลักความจริงที่ไม่ใช่หลักทั่วไปตามธรรมชาติแต่เป็นสิ่งที่สมมติขึ้นมาเองว่าเป็นจริง เช่น ทฤษฎีบทต่างๆ ในเรขาคณิต ที่ถูกสมมติขึ้นมาว่าเป็นจริงตามหลักคณิตศาสตร์ เป็นต้น

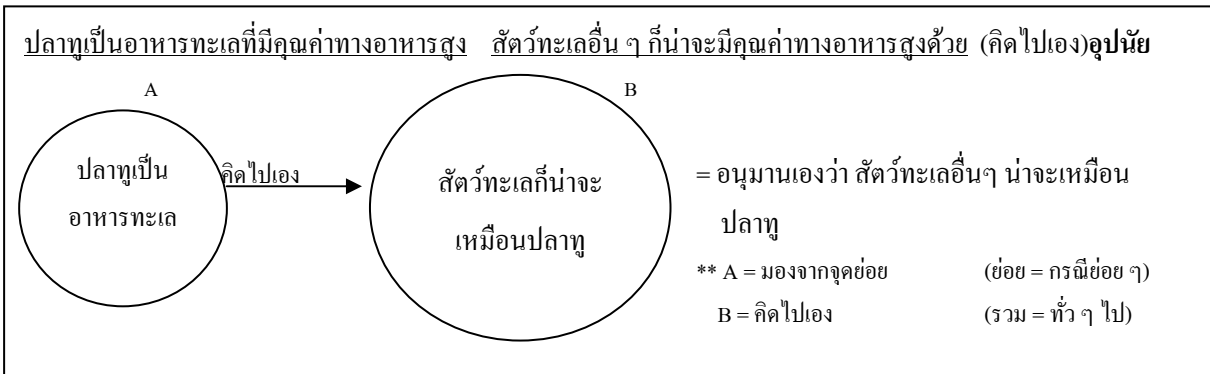
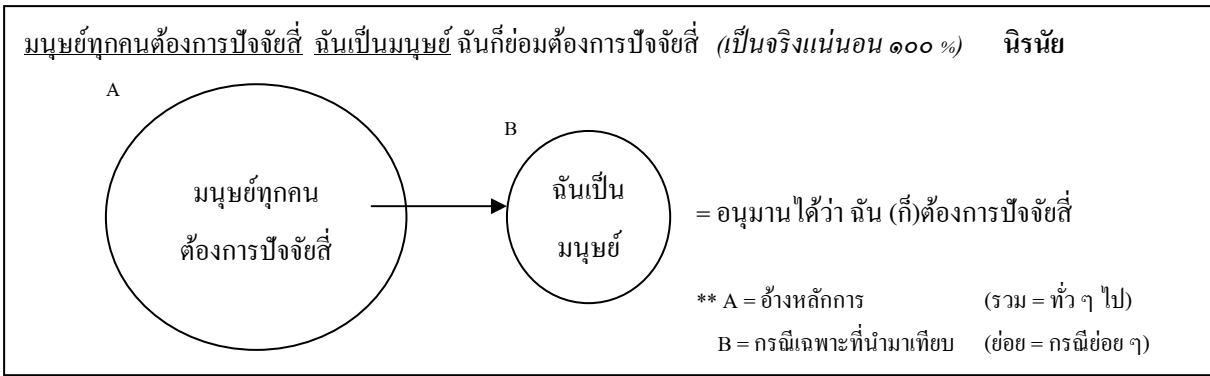
การแสดงเหตุผล**ต้อง**ประกอบด้วย.....

ภาษาที่ใช้แสดงเหตุผล

ภาษาที่ใช้แสดงเหตุผลมี ๔ ลักษณะ ดังนี้

๑. ใช้สันธานแสดงเหตุผล แบ่งเป็น ๕ กลุ่ม

- ๑.๑ **เรียงเหตุก่อนผล** ; เพราะ-จึง- -จึง- -ดังนั้น-จึง- โดยเหตุที่- จึง-
-เป็นผลให้- -จน- -ในที่สุด- -ถึงกับ-
เพราะเธอมาฉันจึงไป, การทำศัลยกรรมเป็นผลให้เธอจมูกโด่ง ฯลฯ
- ๑.๒ **เรียงผลก่อนเหตุ** ; -เพราะ- -เนื่องด้วย- -โดยเหตุที่- -เป็นผลมาจาก-
เธอสวย*เพราะ*มีดหมอ, ฉันมีแฟนเป็นตำรวจ*โดยเหตุที่*คาดไม่ถึง ฯลฯ
- ๑.๓ **บอกสาเหตุซึ่งเป็นเงื่อนไข** ; ถ้า, หาก, ถ้าหาก, ต่อเมื่อ, ในเมื่อ, เว้นแต่, นอกจาก, เว้นเสียแต่ว่า, ถ้าเผื่อว่า
ถ้าเธอมาฉันจะไป, ฉันจะไปต่อเมื่อเธอมา, ในเมื่อรักยังค้างคา รีบบอกมาให้ทำไ้ ฯลฯ

การโต้แย้ง

การโต้แย้ง คือการแสดงทรรศนะที่ต่างกัน (ดังนั้นสามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากเรื่องการแสดงทรรศนะได้) โดยต่างฝ่ายต่างหาเหตุผลมาสนับสนุนทรรศนะตนและคัดค้านทรรศนะของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งโครงสร้างของการโต้แย้งจะประกอบด้วยทรรศนะที่มีข้อสรุปไม่ตรงกัน ๒ ทรรศนะและเหตุผลที่ผู้แสดงทรรศนะจะหามาหักล้างทรรศนะของอีกฝ่าย

โต้แย้งจะมีเหตุผล ≠ โต้เถียงจะมุ่งเอาชนะและถืออารมณ์เป็นหลัก

การโต้แย้งกันนั้นหากไม่คำนึงถึงมารยาทก็จะทำให้บานปลายเป็นการโต้เถียง ได้ดังนั้นคู่โต้แย้งควรมีมารยาทในการโต้แย้งแก่กัน มารยาทในการโต้แย้ง ต้องคำนึงถึง วัจนภาษา (ภาษาพูด,เขียน) และ อวัจนภาษา (กิริยาท่าทาง, สัญลักษณ์)

-มารยาทการใช้วัจนภาษา ให้คำนึงถึงมารยาทของไทยไว้มากๆ คือ ไม่ก้าวร้าว เคารพผู้อาวุโส ตำแหน่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

-มารยาทการใช้วัจนภาษา

๑. ใช้ภาษานุ่มนวล สุภาพ เช่น ในความคิดผม ผมเห็นว่า...
๒. ไม่ควรแสดงออก คือ ไม่แสดงออกด้วยภาษาหรือสีหน้าตรง ๆ ว่าตนเองมีทรรศนะที่ตรงกันข้าม เช่น ผมไม่เห็นด้วย, คุณกล่าวอย่างนี้ไม่ถูกต้อง, ความเห็นของคุณใช้ไม่ได้
๓. ไม่บอกว่าตนดีกว่า เช่น ความคิดเห็นของผมดีกว่าของคุณ
๔. จงพูดคำว่า “ขอ” ให้ชิน เช่น ขอให้ผมได้เสนอความคิดสักเล็กน้อย, ผมขอชี้แจงเพิ่มเติมจากคุณ

การโน้มน้าวใจ

การโน้มน้าวใจเป็นกลวิธีที่จะทำให้ผู้รับสารยอมเปลี่ยนความเชื่อ ทัศนคติหรือค่านิยมของตน เป็นการใช้ศิลปะการสื่อสาร ไม่ใช่บอกตรงๆ ซึ่งการโน้มน้าวใจนี้จะต้องไม่ใช่การบังคับหรือขู่เข็ญ

กลวิธี มีดังนี้

๑. แสดงความน่าเชื่อถือของบุคคลผู้โน้มน้าวใจ
๒. แสดงความหนักแน่นของเหตุผล
๓. แสดงให้ประจักษ์ถึงความรู้สึกร่วมกันหรืออารมณ์ร่วมกัน
๔. แสดงทางเลือกด้านดีและด้านเสีย
๕. สร้างความหรรษาแก่ผู้รับสาร
๖. ระวังให้เกิดอารมณ์อย่างแรงกล้า

ประเภทการโน้มน้าวใจ

๑. คำเชิญชวน ใช้กับเรื่องที่ดี เช่น เชิญชวนทำบุญปล่อยโค-กระบือ ร่วมกันประหยัดพลังงาน
๒. โฆษณา เอาไว้เสนอขายสินค้า หรือ บริการ ซึ่งเป็นได้ทั้งด้านบวกและลบ ต้องศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจ อาจจะกล่าวเกินจริงบ้างแต่ก็ยังอยู่ในกรอบที่เหมาะสม เช่น โฆษณานมผง สายการบิน ฯลฯ
๓. โฆษณาชวนเชื่อ คือโฆษณาที่กล่าวเกินจริง ไม่คำนึงถึงความถูกต้องตามเหตุผลและข้อเท็จจริง เช่น โฆษณาครีมหน้าแดงใน ๓ วัน นมแดงใน ๒๔ ชั่วโมง

ตัวอย่างข้อสอบเรื่องภาษาเพื่อพัฒนาการคิด

๑. ข้อใดมีโครงสร้างการแสดงผลทั้งข้อสนับสนุนและข้อสรุป
 ๑. ฝุ่นละออง มลพิษทางอากาศเป็นสาเหตุของ โรคหอบหืดอักเสบ
 ๒. ราคาข้าวหอมมะลิสูงขึ้น พ่อค้าเลยต้องปลอมปนข้าวขาวชนิดอื่น
 ๓. การประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัวจนทำให้ค่าใช้จ่ายของบริษัทสูงขึ้น
 ๔. การขาดความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงิน เกิดจากการประกาศปิดสถาบัน ๕๘ แห่ง
๒. คำขวัญในข้อใดแสดงผล
 ๑. ลูกมาก จะยากจน
 ๒. เด็กวันนี้ คือผู้ใหญ่ในวันหน้า
 ๓. น้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี มีงานทำ
 ๔. เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ
๓. คำ “ถึง” ในประโยคใดที่เชื่อมข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน
 ๑. เรื่องนี้ใครๆ ก็รู้ ถึงฉันจะไม่เล่า
 ๒. ถึงฉันจะไม่เล่าเรื่องนี้ ใครๆ ก็รู้
 ๓. ใครๆ ก็รู้เรื่องนี้ ถึงฉันจะไม่เล่า
 ๔. เรื่องนี้ใครๆ ก็รู้ ถึงฉันจะไม่เล่า
๔. ข้อใดมีแบบโครงสร้างการใช้ภาษาแสดงผลต่างจากข้ออื่น
 ๑. เพราะเธอไม่เชื่อฉัน เธอจึงได้วนวายอย่างเห็นอยู่
 ๒. พอฉันรู้ว่าเธออยากให้ฉันไปด้วย ฉันก็รีบเตรียมตัวเป็นการใหญ่
 ๓. เห็นคุณไม่สนใจจะอ่านหนังสือเล่มนี้ ฉันก็เลยให้คนอื่นไป
 ๔. ฉันยอมทำตามข้อเสนอของคุณ ด้วยพิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการนี้ดี

๕. (ก) “ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ (ข) นักท่องเที่ยวต้องประหยัดค่าใช้จ่าย (ค) ธุรกิจโรงแรมชั้นสองในกรุงเทพฯ จึงกลายเป็นสถานที่พำนักที่คลาคล่ำไปด้วยผู้คน (ง) โรงแรมชั้นหนึ่งขนาดหลายร้อยห้อง ซึ่งแข่งขันกันเกิดขึ้นเมื่อไม่กี่ปีก่อน บัดนี้กำลังซบเซา” ข้อความนี้มีโครงสร้างในการใช้ภาษาที่แสดงเหตุผลเป็นอย่างไร

๑. ดี เพราะมีโครงสร้างครบทั้งข้อสนับสนุนและข้อสรุป ๒. ดี เพราะมีการเปรียบเทียบเป็นข้อสรุปอย่างชัดเจน
๓. ไม่ดี เพราะมีโครงสร้างเฉพาะส่วนที่เป็นข้อสนับสนุน ๔. ไม่ดี เพราะมีโครงสร้างเฉพาะส่วนที่เป็นข้อสรุป

๖. ข้อความส่วนใดในข้อ ๕. ถือเป็นข้อสรุปสุดท้ายในการแสดงเหตุผล

๑. (ก) ๒. (ข) ๓. (ค) ๔. (ง)

๗. ข้อใดไม่ใช่การลำดับความจากข้อสนับสนุนไปสู่ข้อสรุป

๑. นवलนวิหลงรักคนง่าย เธอกหักอยู่เป็นประจำ
๒. วัลลิวเป็นคนสู้กับชีวิต เธอไม่มีพ่อแม่ที่จะคอยส่งเสริมให้เล่าเรียน
๓. น้ำพุติดยาเสพติด ชีวิตของเขาเป็นบทเรียนที่พวกเราควรจะได้นำมาคิด
๔. อุคมทำการบ้านทุกข้อด้วยตัวเอง เธอก็ควรฝึกทำด้วยตัวของตัวเธอเองบ้าง

๘. ข้อใดเป็นการอนุมานด้วยวิธีนิรนัย

๑. คุณแม่ของนิลเป็นนางงามมาก่อน นิลจึงเป็นนักเรียนที่สวยที่สุดในชั้นเรียน
๒. นิลขยันเรียนที่สุดในชั้น จึงสอบได้ที่หนึ่งเสมอมาทุกภาคเรียน
๓. เมื่อปีที่แล้วนิลเป็นหัวหน้าชั้นที่รับผิดชอบงาน ปีนี้จึงได้เป็นหัวหน้าอีก
๔. ใครๆ ก็ตามที่รู้จักนิลจะต้องชอบเธอ ถ้าคุณรู้จักเธอ คุณก็จะชอบเธอเช่นกัน

๙. ข้อความใดเป็นข้อสนับสนุนของข้อสรุปต่อไปนี้ “ราคาข้าวในตลาดโลกพุ่งสูงขึ้น”

๑. ราคาสินค้าข้อมสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ปีนี้ปริมาณการผลิตข้าวของโลกมีน้อย
๒. ปริมาณการผลิตข้าวของโลกในปีที่สูงขึ้นกว่าปีที่แล้วถึง ๑๒.๕ ล้านตัน
๓. ราคาข้าวในประเทศสูงน่าพอใจ ปีนี้ไทยจะส่งข้าวออกสู่ตลาดโลก ๒.๕ ล้านตัน
๔. ราคาสินค้ามักแปรผันตรงข้ามกับราคาผลผลิต ปีนี้ประเทศส่งออกผลผลิตข้าวได้น้อย

๑๐. ข้อใดเสนอผลก่อนเหตุ

๑. การผลักดันเรื่องป่าชุมชนเป็นบทเรียนสำคัญทำให้คนในป่าชุมชนเรียกร้องที่จะรักและหวงแหนทรัพยากรของตนเอง
๒. ช่วงปี ๒๕๓๔-๒๕๓๕ ป่าถูกทำลาย ชุมชนย้ายจากที่นั่นชาวบ้านได้จัดตั้งคณะกรรมการป่าชุมชนขึ้นมาดูแลป่า
๓. โดยที่คณะกรรมการจัดทำโครงการคำนึงถึงวิถีชีวิตและการทำกินของชาวบ้าน ชาวบ้านยังคงเข้าไปหาปูหาปลาได้
๔. รัฐควรชี้แจงโครงการแก่ประชาชนอย่างชัดเจน เรื่อง โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่เป็นเรื่องละเอียดอ่อน

๑๑. พ่อแม่เสมอพระเจ้า บนสวรรค์
ลูกจูงน้อมมิ่งขวัญ กราบไหว้

ข้อใดเรียงลำดับเหตุผลเหมือนคำประพันธ์ข้างต้น

๑. อันชังนางอย่างนี้ไม่ผิดกรรม ธรรมเนียมนี้มีแต่โบราณมา
๒. จำจะไปด้านต่ออรอุทธี ถึงม้วยมิดมิให้ใครดูหมิ่น
๓. เราจะตัดศึกใหญ่ให้ย่อย่น ด้วยกำลังรี้พลเข้มแข็ง
๔. เห็นจะรักเมียจริงยิ่งกว่าญาติ ไหนจะคลาดจากเมืองหมันหาได้

๑๒. “(๑)การเรียนในระดับมหาวิทยาลัยนั้น ปรัชญาสำคัญคือการสอนให้นิสิตนักศึกษาคิดเป็น / (๒) และให้เขาเหล่านั้นสามารถ ตัดสินใจเลือกเส้นทางชีวิตของตนเองได้ / (๓) ดังนั้นการกระทำแบบมัดมือชกโดยให้พวกเขาได้เข้าร่วมกิจกรรมรับน้องใหม่ / (๔) รวมทั้งการใช้ยุทธวิธีอื่น ทำให้รุ่นน้องนอกแฉกลายเป็นแฉดำเนิน ไม่น่าจะสอดคล้องกับปรัชญาการเรียนในระดับอุดมศึกษา” ข้อความข้างต้นใช้วิธีสื่อความตามข้อใด

๑. โต้แย้ง และแนะแนวทางที่ควรปฏิบัติ

๒. โต้แย้ง และชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง

๓. ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง และเสนอให้แก้ไขปรับเปลี่ยน

๔. เสนอให้แก้ไขปรับเปลี่ยน และแนะแนวทางที่ควรปฏิบัติ

๑๓. จากข้อความในข้อ ๑๒. ข้อความส่วนใดใช้ถ้อยคำที่เข้าใจได้โดยไม่ต้องตีความ

๑. ส่วนที่ ๑

๒. ส่วนที่ ๒

๓. ส่วนที่ ๓

๔. ส่วนที่ ๔

๑๔. “มีการเชื่ออย่างผิด ๆ ว่า ใครก็ตามที่คิดยาเสพติดก็จะติดตลอดไป ประชาชนควรได้รับข้อมูลที่ถูกต้องว่าผู้ที่ติดยาจำนวนมากที่ ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ สามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติ” ข้อความดังกล่าวเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับสิ่งใด

๑. ข้อสรุป

๒. ข้อเสนอ

๓. ข้อเท็จจริง

๔. ข้อสนับสนุน

๑๕. จากข้อความในข้อ ๑๔. ข้อความที่เป็นตัวหนาคือสิ่งใด

๑. จุดอ่อนของการโต้แย้ง

๒. ประเด็นของการโต้แย้ง

๓. เนื้อหาของการโต้แย้ง

๔. ข้อสนับสนุนของการโต้แย้ง

๑๖. ข้อใด ไม่ต้อง ใช้หลักการ โน้มน้าวใจ

๑. การโฆษณาสินค้า

๒. การหาเสียง

๓. การประกาศแจ้งความ

๔. การปราศรัย

๑๗. ข้อใดแสดงเจตนาการส่งสารต่างจากข้ออื่น

๑. บ้านเมืองสะอาด ประชาชาติปลอดภัย

๒. ที่งขะไม่เลือกที่ หมคราศิไปทั้งเมือง

๓. คัดขยะแยกใส่ถุง วางข้างถังตั้งรอเก็บ

๔. สะอาดกายเจริญวัย สะอาดใจเจริญสุข

๑๘. ข้อใด ไม่ใช่ สารแสดงการ โน้มน้าวใจ

๑. ครอบครัวยุคใหม่เป็นสุขและอบอุ่นย่อมเป็นฐานที่มั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

๒. ข้าวกล้องอุดมด้วยวิตามิน กินทุกวันป้องกันโรคร้ายได้

๓. การขับรถอย่างมีเทคนิคและมีการบำรุงรักษาอย่างถูกต้องจะช่วยประหยัดน้ำมันได้อย่างดี

๔. ถังน้ำประปาจะขึ้นราคา แต่ถ้าใช้น้ำอย่างประหยัดเราก็ไม่ต้องจ่ายเพิ่ม

๑๙. คำขวัญข้อใดใช้คำจูงใจได้ดีที่สุด

๑. ต้นไม้คือมิตร คุณควันพิชแทนข้า

๒. บ้านเมืองสะอาด ประชาราษฎร์สุขสันต์

๓. อ่านวันละหน้า เพิ่มคุณค่าแก่ชีวิต

๔. เก็บเท่าไรก็ไม่หมด ถ้าไม่รดทิ้งขะ

การใช้ภาษาอธิบาย บรรยาย และพรรณนา

การอธิบาย	การบรรยาย	การพรรณนา	สาธกโวหาร	เทศนาโวหาร
เพื่อสอนให้เกิดความเข้าใจ	เพื่อให้รู้เรื่องราวและมีความรู้	เพื่อให้เกิดจินตนาการมองเห็นภาพและเกิดอารมณ์สะท้อนใจ	ใช้ยกตัวอย่าง	ใช้สั่งสอน

ลักษณะข้อสอบประเภทอื่นๆ

๑. ข้อใดสะกดถูกต้องทุกคำ

๑. เขากินอาหารมังสวิรัตทุกวันพุธมาสามปีแล้ว
๒. ที่ปากทางเข้าหมู่บ้านมียามรักษาการอยู่ตลอดเวลา
๓. คนที่ซื้อทองรูปพรรณต้องจ่ายเงินค่ากำหนัดด้วย
๔. เพื่อนเห็นเขานั่งหลับจึงถามว่าเข้ามานถึงชั้นไหนแล้ว

๒. ข้อใดมีคำสะกดผิด

๑. ดาวพระศุกร์ที่เห็นในเวลาเช้ามีดเรียกว่าดาวประกายพริก
๒. ในสวนสาธารณะมีคนมาออกกำลังกายกันอยู่ประปราย
๓. กระบะที่ลงรักแบบญี่ปุ่นและจีนเรียกว่าเครื่องกำมะลอ
๔. ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทุกครอบครัวต้องกระเบียดกระเสียน

๓. ข้อใดมีน้ำเสียงเชิงคำหยาบ

๑. ผู้จัดการบริษัทนำที่เขวบริหารงานจนใครๆ ยกย่องให้
๒. ชาวบ้านรู้ดี้นลิกหนาบางเป็นอย่างดีว่าเขาร่ำรวยเพราะอะไร
๓. ไม่ว่าแม่จะถามความเห็นกี่ครั้ง ลูกสาวก็ยังยืนคำเหมือนเดิม
๔. เวลาจะไปพักผ่อนต่างจังหวัด คุณแม่ก็จัดแจงจองที่พักล่วงหน้า

๔. ข้อใดใช้ภาษาต่างระดับกับข้ออื่น

๑. โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนังอักเสบเป็นโรคที่เกิดขึ้นแก่เด็กมากกว่าผู้ใหญ่
๒. ในตอนแรกนี้ คุณหมอบอกกล่าวถึงเรื่องของผิวหนังแห้งก่อนครับ
๓. ลูกน้อยควรจะใช้ครีมที่มีความเข้มข้น ไม่ใช่โลชั่นซึ่งผสมน้ำมาก
๔. น้องหนูต้องใช้ครีมบำรุงผิวทันทีหลังอาบน้ำ ไม่เช่นนั้นผิวหนังจะแห้งยิ่งขึ้น

๕. ข้อใดเป็นคำราชาศัพท์ที่ใช้แทนคำกริยาในวงเล็บได้ถูกต้องตามลำดับ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ดู) ผลการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แล้ว (ทักทาย) กับราษฎรที่มาเฝ้ารับเสด็จ

๑. ทรงทอดพระเนตร ทรงทักทาย
๒. ทรงทอดพระเนตร ทรงมีพระราชปฏิสันถาร
๓. ทอดพระเนตร ทรงพระราชปฏิสันถาร
๔. ทอดพระเนตร มีพระปฏิสันถาร

๖. รายงานทางวิชาการส่วนใดใช้ภาษาไม่เหมาะสม

๑) การเข้าพักอาศัยอยู่กับคนในหมู่บ้านทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเหล่านั้น / ๒) นักวิจัยพบว่าต้องทำตัวเป็นคนอยู่ง่ายกินง่าย คลุกคลีดีไม่งกับชาวบ้านเพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคย / ๓) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน เคารพสิทธิของเจ้าของพื้นที่ / ๔) ไม่ทำสิ่งที่ขัดแย้งกับข้อปฏิบัติของชุมชน และไม่ลบหลู่ความเชื่อของคนในท้องถิ่น

๑. ส่วนที่ ๑
๒. ส่วนที่ ๒
๓. ส่วนที่ ๓
๔. ส่วนที่ ๔

๗. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงในคำประพันธ์ต่อไปนี้

ชนใดชาติเชื้อ	เลวทราม
เพียรอุตสาห์พยายาม	หมั่นหมั่น
อยู่บดอยู่ฝ่นความ	รู้แก่ เกินแฮ
กลับยศใหญ่ยิ่งขึ้น	เช่นเชื้อผู้ดี
๑. คนเราควรตั้งอยู่ในความขยันหมั่นเพียร
 ๒. การแสวงหาความรู้เป็นประจำนำไปสู่ความสำเร็จ
 ๓. คนนิสัยเลวอาจเปลี่ยนกลับกลายเป็นคนนิสัยดีได้
 ๔. คนที่มีกำเนิดต่ำอาจพัฒนาจนเปลี่ยนสถานภาพให้สูงขึ้นได้

๘. คำประพันธ์ในข้อใดกล่าวถึงสิ่งที่แสดงวัฒนธรรมไทย

- ๑. ยাত্রยาครบาทห่อนกระชั้น ช่วงเท้าเทาเสมอ
- ๓. แห่อยู่สองข้างเข้า คู่คล้ายเคียงไคล

- ๒. แก้วก่องทองสลับล้วน ร่วงรุ่งเรืองแสง
- ๔. บังแทรกสองคู่สล่าย สลัปริ้วฉัตรเรียง

๙. คำประพันธ์ในข้อใดไม่แสดงความเชื่อของคนไทย

- ๑. ชาตินี้มีมีแต่สองหัตถ์ จงไปปฏิบัติเอาชาติใหม่
- ๓. กรรมเวรสิ่งใดคั่งนี้ พูลพลาญ โศกิราพัน

- ๒. ถ้าวาสนาเราเคยบำรุงรัก ก็จะเป็นภักย์ผลสืบไป
- ๔. จะได้ร้องเบื่องบทา ไปกว่าจะสิ้นชีวิ

๑๐. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึง “ข้าง”

- ๑. งามเร่งงามโทท้าว ท่านผู้ศึกษาร
- ๓. ไพเราะราชสุภา ยิตสี่อ สาราณา

- ๒. สารทรงราชรามัญ ลงล่าง แลณา
- ๔. ศรีกอกพดกขว่า อยู่เบื้องบนสาร

๑๑. ข้อใดตีความได้ตรงกับข้อความต่อไปนี้

ลาภยศบรรดาศักดิ์ที่มีอยู่ รวยเลิศหรืออยู่เรือนทองสองล้านสาม สมบัติมากหากไม่ไหวใครจะปราม สุดท้ายห้ามแต่ร่างเนาเท่านั้นเอง

- ๑. บางคนโชคได้ลาภยศและเงินทองโดยไม่มีใครขวางได้
- ๒. คนเราไม่ควร โลกมากเอาแต่ตั้งดวงความร่ำรวย ในที่สุดก็แบกไม่ไหว
- ๓. สมบัติทั้งหลายไม่ใช่สิ่งจริงยั่งยืน มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
- ๔. คนเราเมื่อถึงคราวตายก็เอาเกียรติยศและทรัพย์สินติดตัวไปไม่ได้

๑๒. ข้อใดเป็นเจตนาของผู้แต่งคำประพันธ์ต่อไปนี้

- อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ
- สงวนคมสมนึกใครอีกชัก
- ๑. สอนให้รู้จักเลือกใช้อาวุธและสติปัญญาให้ถูกเวลา
- ๓. แนะนำวิธีการใช้อาวุธให้เกิดผลดีตามความปรารถนา

- ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียบในฝัก
- จึงค่อยชักเชือดฟันให้บรรลัย
- ๒. สอนเรื่องการใช้สติปัญญาและความรู้ให้ถูกจังหวะ
- ๔. แนะนำวิธีการเก็บอาวุธเพื่อให้คมกริบเหมือนมีสติปัญญาอยู่เสมอ

๑๓. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์

- ๑. หนึ่งส้มเทพรส หวานปรากฏรสแนบเนียน
- ส้มเหม็นหล่นอาเกียรณ์ เปลือกบางอ่อนหนอนชอบใจ
- ๒. อย่างหนึ่งส้มสันดาน หมอใช้การยาสำคัญ
- เรียกชื่อส้มเหมือนกัน กินบได้ไซ้ทำยา
- ๓. ส้มหนึ่งสีผิวเหลือง มาแต่เมืองตรังگانู
- รสชาติก็พอดู รสสนิทหวานปานตาลชิม
- ๔. พรรณหนึ่งเรียกส้มจุก ผลห้ามสุกดูสลอน
- เปลือกบางคิดบังอร โคมแบบบางร่างอย่างเขียน

๑๔. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์กี่แห่ง

พระนักสิทธิ์พิศดูเป็นครุพัก
เมื่อตัวเดียวเจียวกลายเป็นหลายพันธุ์
กินคนผู้ปูลาหน้าไ้
เจียวเป็นเพชรเกล็ดเป็นนิลลื่นเป็นปาน

หัวร่อหนักรูปร่างมันช่างขัน
กำลังมันมากนั้เหมือนชั้กษั้มาร
มันทำได้หลายเล่ห์อ้ายเดรจาน
ถึงเอาขวานฟันฟาดไม่ขาดรอน

- ๑. ๑ แห่ง
- ๒. ๒ แห่ง
- ๓. ๓ แห่ง
- ๔. ๔ แห่ง

๑๕. ข้อใดเหมาะสมจะเติมลงช่องว่างในโคลงสองสุภาพ ๒ บทนี้

ของควาพลันเสพแล้ว

ลับไม้ห่มคศรี

ของหวาน...(ข).....ลูกไม้

แต่ล้วนอย่างดี นัคนอ

๑. (ก) คล้อย (ข) นี้

๓. (ก) คลาด (ข) เป็น

ขามสุริยเคลื่อน.....(ก).....

หลายสิ่งเสาะหาได้

๒. (ก) ที่ (ข) พาน

๔. (ก) แค้ว (ข) มี

“ไม่ได้” ไม่มี
“ไม่มี” ไม่ได้
“ไม่ได้” ต้อง

